

Arbetsmarknadsdepartementet
Enheten för integration och arbetet mot segregation

Minnesanteckningar från samråd mellan civilsamhället och Arbetsmarknadsdepartementet den 7 november 2023

Den 7 november 2023 bjöd arbetsmarknads- och integrationsminister Johan Pehrson in ett 40-tal civilsamhällesorganisationer till samråd om civilsamhällets roll inom integrationspolitiken. Samrådet ägde rum i Regeringskansliets lokaler i Stockholm. Medverkade gjorde även statssekreterare Sophia Metelius.

Dialogen med det civila samhället är en prioriterad fråga för regeringen och samrådet syftade till att fånga upp den kunskap och erfarenhet om arbetet med integration och utanförskap som finns inom det civila samhället. Arbetsmarknadsdepartementet ansvarar för dialogen med det civila samhället inom integrationsområdet. Arbetet genomförs enligt en årscykel med återkommande möten planerade i samverkan mellan Regeringskansliet, det civila samhället och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Samrådet inleddes av arbetsmarknads- och integrationsminister Johan Pehrson som beskrev regeringens mål för att förbättra integrationen och minska utanförskapet genom att fler människor kommer i arbete och egenförsörjning. Sr Pehrson underströk även civilsamhällets viktiga del i detta arbete.

Verksamhetschefen på Kompis Sverige, Johan Bäckström, presenterade därefter organisationens verksamhet och hur de jobbar för att möjliggöra möten mellan människor från olika kulturer med syfte att skapa ett mer inkluderande samhälle för alla.

Sedan presenterades den arbetsgrupp, med företrädare för civilsamhället, som varit med och tagit fram diskussionsfrågor för samrådet.

Därefter ägde gruppdiskussioner rum och deltagarna fick diskutera och dela kunskaper och erfarenheter utifrån följande frågeställningar:

Utbildningens roll för en lyckad integration och minskat utanförskap

- Hur kan civilsamhället genom bildnings- och utbildningsinsatser främja integrationen?
- Vilka utbildningsinsatser ges av civilsamhället i dag och vilka utmaningar och möjligheter finns?

Mångfald och delaktighet för att minska utanförskap

- Vilken roll har civilsamhället för integrationen och minskat utanförskap?
- Vilken roll spelar kvinnors engagemang och organisering för att främja integrationen?

Att främja integrationen genom ungas engagemang och sysselsättning

- Hur ökar vi ungas deltagande i föreningslivet och på arbetsmarknaden?

Under gruppdiskussionerna nämndes bl.a.:

- Skolan, läsläsning, fritidsverksamhet, kunskap om hur samhället fungerar och föräldrastödsgrupper lyftes som betydande delar i arbetet för att stärka integrationen. Viktigt att de som deltar känner sig trygga i sammanhanget och att anpassa verksamheter efter behov och målgrupp.
- Vikten av språk för att människor ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden.
- Civilsamhället bidrar med en kombination av utbildning och nätverkande och bistår med samhällsinformation och hjälper människor att förstå samhället.
- Civilsamhället täcker upp efter skoltid, arbetstid och när myndigheter stänger. Viktigt med verksamheter med lokal förankring.
- Några organisationer påpekade civilsamhällets viktiga roll men samtidigt att civilsamhället inte ensamt kan lösa alla utmaningar. Mer

stöd från myndigheter och kommuner behövs för att kunna se den övergripande bilden.

- Gängbrottsligheten är en stor utmaning där många unga och barn drabbas.
- Några organisationer ifrågasatte avskaffandet av statens bidrag till etniska organisationer. Det framkom även oro för konsekvenserna gällande integrationen kopplat till minskade anslag till studieförbunden.
- Svårt att utvärdera framgången i insatser - hur mäter man exempelvis social integration? Ibland en utmaning för civilsamhället att påvisa att effekter uppnåtts.
- De som får mest stöd är stora organisationer, de som behöver mest stöd är små organisationer. Civilsamhället behöver också ta sitt ansvar för att bli mer differentierat och nå ut mer.
- Viktigt att få möjlighet att lära sig vardagssvenska i den bransch man jobbar inom (t.ex. äldreomsorg). Även att lära ut och sprida kunskap om digitalisering till personer som är nya i Sverige.
- Civilsamhället behöver vara innovativt och komma med nya idéer och metoder.
- Kvaliteten på SFI behöver höjas och bli bättre anpassad till deltagarnas olika förutsättningar. En utmaning att lära sig svenska i en miljö där få kan svenska.
- Civilsamhället kan bidra med mentorer och nätverk och tillvarata redan etablerades engagemang och kanalisera detta.
- Problem med kortsiktig finansiering av projekt, behövs långsiktig finansiering och bättre planeringsförutsättningar.
- Behövs en diskussion om resursfördelning till arbete med integration.
- Civilsamhällets särart behöver värnas.
- Viktigt att se helheten, även civilsamhället har stuprör och behöver bli bättre på att samordna sig.
- Studier har visat att om en ungdoms mamma jobbar, ökar chansen för ungdomen att göra en klassresa, vilket understryker vikten av kvinnors engagemang.
- Viktigt med kvinnliga förebilder, relationer och känsla av sammanhang.
- Betydelsen av att inkludera unga tjejer och kvinnor i utbildning och arbete lyftes, något som flera organisationer arbetar med. För vissa tjejer kan detta vara en utmanande situation på grund av hedersnormer som finns inom familjen.
- Ett förslag som lyftes är att mammor från olika områden träffas. Insatser som görs i dag, ex. föräldrastöd endast i utsatta områden, kan ha en segregerande effekt.

- Flera organisationer vill se fler exempel på trygga rum för olika sammanhang (utifrån ålder, etnicitet, kön osv.).
- Det behövs mer inkludering på arbetsmarknaden. I dag finns en hel del diskriminering.
- Ungdomar behöver sammanhang som är till för dem, för att känna att de har rätt att ta den platsen. Unga vet vad unga vill ha.
- Viktigt med positiva förebilder. Samtidigt finns utmaningar då unga inte alltid vill vara där vuxna är.
- Ett brett nätverksbyggande via vuxenvärlden är betydelsefullt för unga, inte bara via arbetsgivare. Sommarjobb lyftes som en viktig insats.
- Det finns stöd för unga men civilsamhället behöver bli bättre på att nå ut till ungdomar, och organisationer behöver få stöd för att arbeta med sig själva och sin relevans.

Efter gruppdiskussionerna lyfte varje grupp sina viktigaste medskick i plenum.

Samrådet summerades och avslutades av statssekreterare Sophia Metelius.